

CUPRINS

PARTEA I. MOȘTENIREA. REGULI GENERALE	25
Capitolul I. Introducere în dreptul de moștenire	27
Secțiunea I. Moștenirea. Definiție, terminologie, reglementare	28
§ 1. Moștenire sau succesiune ?	28
§ 2. Moștenirea. Definiție, obiect și actori	30
A. Moștenirea – transmisiune și/sau masă succesorală	31
B. Subiectele transmisiunii succesorale	32
§ 3. Sediul materiei	32
§ 4. Legea aplicabilă (în timp) moștenirii	33
Secțiunea a II-a. Felurile moștenirii	35
§ 1. Moștenirea legală	35
§ 2. Moștenirea testamentară	36
§ 3. Coexistența moștenirii legale cu cea testamentară. Evoluție	37
A. Moștenirea legală și moștenirea testamentară în dreptul roman	37
B. Coexistența moștenirii legale cu moștenirea testamentară în Codul civil 2009	38
§ 4. Moștenirea convențională: abrogată sau resuscitată ?	42
Secțiunea a III-a. Caracterele juridice ale transmisiunii moștenirii	43
§ 1. Transmisiune pentru cauză de moarte (<i>mortis causa</i>)	44
§ 2. Transmisiune universală	44
§ 3. Transmisiune unitară	46
§ 4. Transmisiune indivizibilă	49
Capitolul II. Deschiderea moștenirii	53
Secțiunea I. Data deschiderii moștenirii	54
§ 1. Stabilirea momentului deschiderii moștenirii	54
§ 2. Importanța datei deschiderii moștenirii	57
Secțiunea a II-a. Locul deschiderii moștenirii	58
§ 1. Noțiunea de loc al deschiderii moștenirii	58
§ 2. Importanța practică a locului deschiderii moștenirii	59

Capitolul III. Condițiile generale ale dreptului de moștenire	62
Secțiunea I. Capacitatea de a moșteni	62
§ 1. Persoane care au capacitate succesorală	63
A. Persoanele fizice în viață la data deschiderii succesiunii	63
B. Persoanele fizice concepute, dar nenăscute la data deschiderii succesiunii	64
C. Persoanele fizice dispărute	65
D. Persoanele juridice existente la deschiderea moștenirii	66
§ 2. Persoane care nu au capacitate succesorală	67
A. Persoanele fizice și juridice care nu există la momentul deschiderii moștenirii	67
B. Codecedații și comorienții	68
Secțiunea a II-a. Vocația (chemarea) la moștenire	71
Secțiunea a III-a. Nedemnitățile succesorală	73
§ 1. Definiție, caractere, natură juridică	73
§ 2. Felurile nedemnității succesorală	75
A. Nedemnitățile de drept	76
B. Nedemnitățile judiciare	77
§ 3. Efectele nedemnității succesorală	78
A. Efectele nedemnității față de nedemn	78
B. Efectele nedemnității față de descendenții nedemnului	79
C. Efectele nedemnității față de terți	80
D. Înlăturarea efectelor nedemnității	81
§ 4. Invocarea nedemnității succesorală	82
A. Invocarea și constatarea nedemnității de drept	82
B. Invocarea și declararea nedemnității judiciare	83
PARTEA A II-A. MOȘTENIREA LEGALĂ	85
Capitolul I. Moștenirea legală – moștenire de familie	87
Secțiunea I. Condiții generale și condiții speciale	88
Secțiunea a II-a. Vocația succesorală legală. Vocația multiplă	88
§ 1. Vocația legală generală. Principiul reciprocității vocației succesorală legale	89
§ 2. Vocația legală concretă (efectivă, utilă)	92
§ 3. Vocația legală multiplă	93

Capitolul II. Principiile generale ale devoluțiunii legale	96
Secțiunea I. Principiul chemării la moștenire a rudelor în ordinea claselor de moștenitori legali	96
Secțiunea a II-a. Principiul proximității gradului de rudenie între moștenitorii din aceeași clasă	99
§ 1. Excepția din clasa a II-a	100
§ 2. Excepția reprezentării succesorală	100
Secțiunea a III-a. Principiul egalității între rudele din aceeași clasă și de același grad	101
§ 1. Excepția împărțelii pe tulpini	101
§ 2. Excepția împărțelii pe linii	102
Capitolul III. Reprezentarea succesorală: ficțiune sau beneficiu al legii ?	104
Secțiunea I. Definire, natură juridică și domeniu de aplicare	104
Secțiunea a II-a. Condițiile reprezentării succesorală	106
§ 1. Reprezentatul trebuie să fie precedat (ori codecedat) față de autorul moștenirii sau nedemn	106
A. Situația persoanei „lipsită de capacitatea de a moșteni”	107
B. Situația nedemnului	109
C. Situația renunțătorului	109
§ 2. Reprezentantul să îndeplinească condițiile generale pentru a-l moșteni pe autor	111
A. Reprezentantul trebuie să aibă capacitate succesorală	111
B. Reprezentantul trebuie să aibă vocație succesorală generală proprie la moștenire	111
C. Reprezentantul trebuie să nu fie nedemn, renunțător sau exhereditat	112
Secțiunea a III-a. Modul în care operează reprezentarea	113
§ 1. Reprezentarea operează „în toate cazurile”	113
A. Situația copiilor în concurs cu nepoții defunctului	113
B. Situația nepoților defunctului care vin singuri la moștenire	114
§ 2. Reprezentarea este admisă la infinit (nemărginit)	115
§ 3. Reprezentarea operează de drept și imperativ	116
Secțiunea a IV-a. Efectele reprezentării succesorală	117
§ 1. Efecte generale	117
§ 2. Efecte particulare	120

Capitolul IV. Drepturile rudelor defunctului la moștenire.	
Clasele de moștenitori legali	123
Secțiunea I. Clasa I de moștenitori legali (descendenții defunctului)	123
§ 1. Situația specială a copiilor adoptați	124
A. Situația în care adoptatorul este autorul moștenirii	125
B. Situația în care autorul moștenirii este o rudă a adoptatului	126
§ 2. Dreptul descendenților la moștenire	126
§ 3. Caracterele drepturilor succesoriale ale descendenților	128
Secțiunea a II-a. Clasa a II-a de moștenitori legali (ascendenții privilegiați și colateralii privilegiați)	129
§ 1. Ascendenții privilegiați	129
A. Filiația față de mamă și față de tată	129
B. Vocația succesorală a părinților firești în cazul adopției	131
C. Vocația succesorală a adoptatorilor	132
D. Caracterele juridice ale dreptului ascendenților privilegiați	133
E. Împărțeala moștenirii între ascendenții privilegiați și colateralii privilegiați	133
§ 2. Colateralii privilegiați	134
A. Împărțeala moștenirii între colateralii privilegiați	134
B. Caracterele juridice ale dreptului colateralilor privilegiați	135
Secțiunea a III-a. Clasa a III-a de moștenitori legali (ascendenții ordinari)	136
§ 1. Împărțeala moștenirii între ascendenții ordinari	136
§ 2. Caracterele juridice ale dreptului ascendenților ordinari	136
Secțiunea a IV-a. Clasa a IV-a de moștenitori legali (colateralii ordinari)	137
§ 1. Împărțeala moștenirii între colateralii ordinari	137
§ 2. Caracterele juridice ale dreptului colateralilor ordinari	138
Capitolul V. Drepturile soțului supraviețuitor la moștenire	139
Secțiunea I. Condițiile speciale cerute soțului supraviețuitor pentru a putea moșteni	140
§ 1. Calitatea de soț și vocația legală la moștenire	140
§ 2. Caractere juridice	143
§ 3. Comunitatea de bunuri și drepturile soțului supraviețuitor	143
A. Lichidarea regimului matrimonial	144
B. Clauza de preciput și masa succesorală	145

Secțiunea a II-a. Drepturile soțului supraviețuitor în concurs cu clasele de moștenitori legali	147
§ 1. Cota succesorală la care are dreptul soțul supraviețuitor	147
§ 2. Probleme speciale	148
Secțiunea a III-a. Dreptul special asupra mobilierului și obiectelor de uz casnic	151
§ 1. Mobilierul și obiectele de uz casnic. Definiere	152
§ 2. Condițiile dreptului special	153
§ 3. Natura juridică a dreptului special	155
A. Teoria legatului prezumat	155
B. Teoria dreptului special de moștenire legală	156
Secțiunea a IV-a. Dreptul de abitație al soțului supraviețuitor	157
§ 1. Condițiile dreptului de abitație	157
§ 2. Caracterele juridice ale dreptului de abitație	158
§ 3. Încetarea dreptului de abitație	159
Capitolul VI. Moștenirea vacantă. Drepturile comunei, orașului, municipiului sau statului la succesiune	160
Secțiunea I. Vacanța succesorală. Limite și coexistență	160
A. Vacanța succesorală. Totală și parțială	160
B. Vacanța succesorală, în contextul moștenirii legale și testamentare	161
C. Legea aplicabilă	162
Secțiunea a II-a. Natura juridică	162
§ 1. Fundamentul vocației succesorală	162
A. Teoria desherenței	162
B. Teoria dreptului de moștenire	163
§ 2. Importanța determinării naturii juridice	164
Secțiunea a III-a. Procedura atribuirii moștenirii vacante	165
§ 1. Curatorul special al moștenirii	165
§ 2. Somarea succesibililor	166
§ 3. Certificatul de vacanță succesorală	167
PARTEA A III-A. MOȘTENIREA TESTAMENTARĂ	169
Capitolul I. Testamentul – act juridic complex	171
Secțiunea I. Introducere în instituția testamentului	171
§ 1. Definiere, evoluție, reglementare	171

§ 2. Caracterele testamentului _____	174
§ 3. Cuprinsul testamentului _____	176
§ 4. Natura juridică specială a testamentului _____	177
Secțiunea a II-a. Condițiile de validitate a testamentului _____	178
§ 1. Condițiile de fond ale dispozițiilor testamentare _____	179
A. Incapacitatea de a dispune prin testament _____	179
B. Incapacități speciale de a primi legate _____	180
C. Discernământul testatorului _____	182
D. Cauza principală a testamentului: mobilul și intenția liberală _____	184
§ 2. Forma testamentului _____	185
§ 3. Reguli de formă comune tuturor testamentelor _____	186
A. Forma scrisă _____	186
B. Obligatorietatea testamentului separat (individual) _____	187
§ 4. Sancțiunea nerespectării formei testamentului. Limite _____	188
A. Nerespectarea formei testamentului se sancționează cu nulitatea absolută _____	188
B. Limite _____	188
Secțiunea a III-a. Interpretarea, proba și legea aplicabilă testamentului _____	190
§ 1. Metoda interpretării subiective a testamentului _____	190
§ 2. Proba testamentului incumbă succesibilului _____	191
§ 3. Legea aplicabilă testamentului _____	192
Capitolul II. Formele testamentelor _____	193
Secțiunea I. Testamentele ordinare _____	193
§ 1. Testamentul olograf _____	193
A. Scrierea testamentului olograf _____	194
B. Data testamentului olograf _____	196
C. Semnătura testatorului _____	198
D. Prezentarea și deschiderea testamentului olograf _____	198
E. Forța probantă _____	199
§ 2. Testamentul autentic _____	200
A. Formalitățile autentificării testamentului _____	200
B. Puterea doveditoare a testamentului autentic _____	203
Secțiunea a II-a. Testamentele privilegiate _____	203
§ 1. Testamentele în caz de epidemii, catastrofe, războaie _____	204

§ 2. Testamentele maritime și fluviale _____	204
§ 3. Testamentele militarilor _____	205
§ 4. Testamentele persoanelor internate în instituții sanitare _____	206
§ 5. Reguli comune testamentelor privilegiate _____	206
Secțiunea a III-a. Alte forme testamentare _____	207
§ 1. Dispoziții de ultimă voință cu privire la depunerile la bănci _____	207
§ 2. Testamentul cu elemente de extraneitate. Testamentul internațional _____	210
A. Legea aplicabilă formei testamentului cu element de extraneitate _____	210
B. Testamentul internațional _____	211
Capitolul III. Legatul _____	214
Secțiunea I. Definiție și condiții _____	214
§ 1. Elementele definitorii ale legatului _____	214
§ 2. Condiții specifice ale legatului _____	215
Secțiunea a II-a. Clasificarea legatelor _____	217
§ 1. Clasificarea legatelor după modalitățile care afectează voința testatorului _____	217
§ 2. Clasificarea legatelor după obiectul lor _____	218
§ 3. Forme ale legatului cu titlu particular _____	223
Secțiunea a III-a. Efectele legatelor _____	226
Secțiunea a IV-a. Ineficacitatea legatelor _____	227
§ 1. Revocarea voluntară a legatelor _____	229
A. Revocarea voluntară expresă _____	229
B. Revocarea voluntară tacită _____	230
C. Retractarea revocării _____	232
§ 2. Revocarea judecătorească _____	233
A. Revocarea legatului pentru neîndeplinirea sarcinilor _____	233
B. Revocarea legatului pentru ingratitudea legatarului _____	234
§ 3. Caducitatea legatelor _____	235
§ 4. Legatul conjunctiv și dreptul de acrescământ _____	237
A. Legatul conjunctiv _____	238
B. Dreptul de acrescământ _____	239
Capitolul IV. Dezmoștenirea (exheredarea) _____	242
Secțiunea I. Dezmoștenirea directă și indirectă _____	243
§ 1. Dezmoștenirea directă _____	243

§ 2. Dezmoștenirea indirectă _____	244
Secțiunea a II-a. Efectele dezmoștenirii _____	245
Secțiunea a III-a. Nulitatea dezmoștenirii și prescripția dreptului la acțiune _____	247
Capitolul V. Execuțiunea testamentară _____	249
Secțiunea I. Delimitarea execuțiunii testamentare _____	249
Secțiunea a II-a. Drepturile (puterile) și obligațiile executorului testamentar _____	250
Secțiunea a III-a. Încetarea execuțiunii testamentare _____	252
 PARTEA A IV-A. LIMITE, REDUCȚIUNI ȘI RAPORTĂRI _____	 253
Capitolul I. Limitele dreptului de a dispune de bunurile moștenirii _____	255
Secțiunea I. Actele asupra moștenirilor nedeschise _____	255
§ 1. Condiții _____	256
§ 2. Nulitatea actelor asupra moștenirilor nedeschise _____	258
Secțiunea a II-a. Substituțiile fideicomisare (legatele graduale) _____	258
§ 1. Regula instituită de Codul civil: legatul afectat de o substituție fideicomisară „nu produce efecte” ! _____	260
§ 2. Excepția instituită de Codul civil: substituția fideicomisară <i>permisă de lege</i> _____	261
A. Condiții _____	262
B. Efecte _____	262
C. Sancțiuni _____	263
§ 3. Liberalitățile reziduale. Legatul rămasiștei _____	264
§ 4. Substituția ordinară (vulgară). Fideicomisul fără obligație și dublul legat condițional _____	265
Secțiunea a III-a. Rezerva succesorală _____	267
§ 1. Caracterile rezervei succesorale _____	269
§ 2. Rezerva succesorală a descendenților _____	271
§ 3. Rezerva succesorală a ascendenților privilegiați _____	273
A. Quantumul rezervei ascendenților privilegiați _____	273
B. Calculul rezervei ascendenților privilegiați și conflictul de legi civile _____	274
§ 4. Rezerva succesorală a soțului supraviețuitor _____	276

Secțiunea a IV-a. Cotitatea disponibilă specială a soțului supraviețuitor	277
§ 1. Domeniul de aplicare	277
§ 2. Liberalitățile care intră sub incidența art. 1090 C. civ.	278
§ 3. Determinarea cuantumului cotității disponibile speciale	279
§ 4. Sancțiuni	281
Secțiunea a V-a. Masa succesorală și masa de calcul a rezervei	281
§ 1. Determinarea <i>activului brut</i> al moștenirii	282
§ 2. Determinarea <i>activul net</i> al moștenirii	283
§ 3. Reunirea fictivă a donațiilor la activul net	284
Capitolul II. Reducțiunea liberalităților excesive	287
Secțiunea I. Definirea, obiectul și invocarea reducăunii	287
Secțiunea a II-a. Ordinea reducăunii liberalităților excesive	288
A. Legatele se reduc înainte donățiilor	288
B. Legatele se reduc toate deodată și proporțional	288
C. Donațiile se reduc succesiv, în ordinea inversă a datei lor, începând cu cea mai nouă	289
Secțiunea a III-a. Efectele reducăunii	290
Secțiunea a IV-a. Imputarea liberalităților excesive	292
Secțiunea a V-a. Modalități procedurale de exercitare a reducăunii	293
A. Reducăunea pe cale amiabilă (prin bună învoială)	293
B. Reducăunea judiciară	293
Capitolul III. Raportul donățiilor	295
Secțiunea I. Definire, avantaje și delimitare	295
Secțiunea a II-a. Condițiile obligației legale de raport	297
A. Moștenitorii legali să fie descendenți sau soț supraviețuitor	297
B. Moștenitorii legali să fi acceptat moștenirea	298
C. Gratificatul să fie donatar personal al defunctului	299
D. Donația să nu fi fost scutită de raport	300
Secțiunea a III-a. Persoanele care pot cere raportul donățiilor	300
Secțiunea a IV-a. Donățiile supuse raportului. Excepții	301
Secțiunea a V-a. Modurile de efectuare a raportului donățiilor	303
§ 1. Prin preluare	303
§ 2. Prin imputație	304
§ 3. Prin bani	304

Secțiunea a VI-a. Evaluarea bunului raportat	305
Secțiunea a VII. Procedura raportului donațiilor	306
Capitolul IV. Raportul datoriilor	308
Secțiunea I. Definiție, condiții, delimitare	309
Secțiunea a II-a. Raportul datoriilor: simplă problemă de partaj ?	312
Secțiunea a III-a. Efectele raportului datoriilor	312
PARTEA A V-A. DREPTUL DE OPȚIUNE SUCCESORALĂ	315
Capitolul I. Opțiunea succesorală și titularii săi	317
Secțiunea I. Definiție, principii, evoluție	317
Secțiunea a II-a. Titularii dreptului de opțiunea succesorală	319
§ 1. Succesibili legalii	320
§ 2. Succesibili testamentari	322
§ 3. Creditorii personali ai succesibilului	323
§ 4. Unitățile administrativ-teritoriale și statul	325
Capitolul II. Actul juridic de opțiune succesorală	326
Secțiunea I. Caracterele juridice ale actului de opțiune succesorală	326
Secțiunea a II-a. Condiții de validitate	328
§ 1. Capacitatea succesibilului	328
§ 2. Consimțământul valabil	329
§ 3. Forma actului de opțiune succesorală	331
§ 4. Sancțiune	332
Capitolul III. Termenul de opțiune succesorală	333
Secțiunea I. Definiție. Reglementare. Evoluție	333
Secțiunea a II-a. Reducerea sau prorogarea termenului de opțiune succesorală	335
§ 1. Reducerea termenului de opțiune succesorală	335
§ 2. Prorogarea termenului de opțiune succesorală.	
Inventarierea bunurilor succesiunii	336
Secțiunea a III-a. Începutul exercitării dreptului de opțiune succesorală	337
§ 1. Regula	337
§ 2. Excepții	338

Secțiunea a IV-a. Suspendarea și repunerea în termen	339
§ 1. Suspendarea termenului de opțiune succesorală	339
§ 2. Repunerea în termenul de opțiune succesorală	340
Capitolul IV. Acceptarea moștenirii	343
Secțiunea I. Acceptarea voluntară și acceptarea forțată	343
§ 1. Acceptarea voluntară	343
§ 2. Acceptarea forțată	343
Secțiunea a II-a. Acceptarea expresă și acceptarea tacită	345
§ 1. Acceptarea este expresă	345
§ 2. Acceptarea este tacită	345
§ 3. Acte juridice „cu valoare de acceptare tacită”	346
A. Actele de dispoziție asupra patrimoniului succesoral	346
B. Actele de dispoziție, administrare definitivă ori folosință a unor bunuri	347
C. Declarația de neacceptare	348
§ 4. Acte juridice care „nu valorează acceptare”	349
Secțiunea a III-a. Efectele acceptării moștenirii	350
§ 1. Efectele generale ale acceptării moștenirii	351
§ 2. Efectele speciale ale acceptării forțate	352
Capitolul V. Renunțarea la moștenire	354
Secțiunea I. Condițiile renunțării la moștenire	355
§ 1. Condiții de fond	355
§ 2. Condiții de formă	356
Secțiunea a II-a. Efectele renunțării la moștenire	356
Secțiunea a III-a. Revocarea renunțării la moștenire	357
§ 1. Revocarea voluntară a renunțării la moștenire	357
§ 2. Revocarea judiciară a renunțării frauduloase	360
Capitolul VI. Retransmiterea dreptului de opțiune succesorală	363
Secțiunea I. Retransmiterea moștenirii și retransmiterea dreptului de opțiune succesorală	363
Secțiunea a II-a. Retransmiterea dreptului de opțiune în Codul civil de la 1864 și în legile speciale (de după 1989)	366
Secțiunea a III-a. Exercițarea dreptului de opțiune în caz de retransmitere	368

PARTEA A VI-A. TRANSMISIUNEA PATRIMONIULUI	
SUCCESORAL	371
Capitolul I. Transmisiunea activului succesoral	373
Capitolul II. Transmisiunea pasivului succesoral	377
Secțiunea I. Moștenitorii care suportă pasivul moștenirii	377
Secțiunea a II-a. Divizarea de drept a pasivului succesoral.	
Excepții	379
Secțiunea a III-a. Plata creditorilor. Regresul între moștenitori	380
Capitolul III. Dobândirea posesiunii moștenirii. Sezina	382
Secțiunea I. Sezina: dobândirea de drept a posesiei moștenirii	382
§ 1. Noțiunea de sezină	382
§ 2. Moștenitorii sezinari	383
§ 3. Efectele sezinei	384
Secțiunea a II-a. Trimiterea în posesie a moștenitorilor legali (nesezinari)	384
Secțiunea a III-a. Predarea legatelor	386
§ 1. Predarea legatului universal	386
§ 2. Predarea legatului cu titlu universal	387
§ 3. Predarea legatului cu titlu particular	388
Capitolul IV. Procedura succesorală notarială	390
Secțiunea I. Deschiderea procedurii succesorale	391
§ 1. Cererea de deschidere a procedurii succesorale	391
§ 2. Întocmirea inventarului bunurilor	392
§ 3. Măsuri de conservare a bunurilor	393
§ 4. Înregistrarea cauzei și citarea părților	393
Secțiunea a II-a. Instrumentarea și soluționarea cauzei	394
§ 1. Desfășurarea procedurii succesorale	394
§ 2. Suspendarea procedurii succesorale	397
Secțiunea a III-a. Certificatul (național) de moștenitor	398
§ 1. Eliberarea certificatului de moștenitor	400
§ 2. Cuprinsul certificatului de moștenitor	401
§ 3. Puterea doveditoare a certificatului de moștenitor	402
§ 4. Nulitatea certificatului de moștenitor	402

Secțiunea a IV-a. Cheltuieli ocazionate de dezbateră	
moștenirii: impozite, onorarii și tarife _____	404
§ 1. Impozite _____	404
§ 2. Onorarii notariale _____	405
§ 3. Tariful de carte funciară _____	406
Secțiunea a V-a. Procedura succesiunilor internaționale _____	406
§ 1. Procedura aplicabilă succesiunilor deschise înainte de 17 august 2015 _____	407
§ 2. Certificatul european de moștenitor _____	409
Secțiunea a VI-a. Petiția de ereditate _____	411
§ 1. Delimitarea petiției de ereditate de alte acțiuni _____	412
§ 2. Caractere juridice _____	413
§ 3. Efectele petiției de ereditate _____	413
A. Efecte produse în raporturile dintre adevăratul moștenitor (reclamant) și deținătorul fără titlu al bunurilor succesoriale (pârât) _____	413
B. Efecte produse între deținătorul fără titlu și terți _____	414
 PARTEA A VII-A. INDIVIZIUNEA, LICHIDAREA ȘI PARTAJUL MOȘTENIRII _____	 417
Capitolul I. Indiviziunea succesorală _____	419
Secțiunea I. Regimul juridic aplicabil indiviziunii _____	420
§ 1. Principiile indiviziunii succesoriale. Regula unanimității și regula majorității _____	420
A. Actele de dispoziție privind bunurile succesoriale sunt governate, în principiu, <i>de regula unanimității</i> _____	421
B. Actele de administrare și conservare sunt guvernate de regula majorității _____	423
C. Coindivizarii pot dispune liber (și fără consimțământul celorlalți) de cota-parte ideală _____	424
Secțiunea a II-a. Imprescriptibilitatea dreptului de a ieși din indiviziune _____	425
Secțiunea a III-a. Suspendarea partajului _____	426
§ 1. Suspendarea convențională a partajului _____	426
§ 2. Suspendarea judiciară a partajului _____	427

Capitolul II. Procedura lichidării pasivului succesoral	428
Secțiunea I. Condițiile, obiectul și certificatul de lichidare	428
Secțiunea a II-a. Lichidatorul și obligațiile acestuia	430
Secțiunea a III-a. Valorificarea bunurilor moștenirii	431
Secțiunea a IV-a. Finalizarea și efectele lichidării pasivului succesoral	432
Capitolul III. Partajul moștenirii	434
Secțiunea I. Reguli generale ale partajului succesoral	435
§ 1. Persoanele care pot cere partajul	435
§ 2. Capacitatea necesară pentru a cere partajul	437
§ 3. Obiectul partajului succesoral	438
A. Bunurile care pot face obiectul împărțelii	438
B. Bunuri care nu pot face obiectul împărțelii	439
C. Bunuri cu regim special de partajare	440
D. Evaluarea bunurilor supuse partajului	441
Secțiunea a II-a. Formele partajului succesoral	442
§ 1. Partajul prin bună învoială (voluntar)	442
§ 2. Partajul judiciar	444
Secțiunea a III-a. Efectele partajului succesoral	447
§ 1. Efecte generale	447
§ 2. Efecte particulare	449
§ 3. Obligația de garanție între comoștenitori	449
Secțiunea a IV-a. Desființarea partajului succesoral	452
Secțiunea a V-a. Drepturile creditorilor. Opoziția la partaj	453
Capitolul IV. Partajul de ascendent	456
Secțiunea I. Noțiuni și caractere juridice	456
Secțiunea a II-a. Condițiile partajului de ascendent	457
§ 1. Condiții de fond	457
§ 2. Condiții de formă	459
Secțiunea a III-a. Efectele partajului de ascendent	460
§ 1. Partajul de ascendent pe calea donației	460
§ 2. Partajul de ascendent realizat prin testament	461
Secțiunea a IV-a. Ineficacitatea partajului de ascendent	462
§ 1. Cauze comune de ineficacitate	462
§ 2. Cauzele speciale de ineficacitate	462
Index	465